

ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (4ος – 18ος αι.)
Νοέμβριος 2015 – Μάιος 2016

Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, Βασ. Όλγας 36 (Κτίριο Μέλισσα), 1ος όροφος

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι

Η βυζαντινή και οθωμανική Θεσσαλονίκη μέσα από τις γραπτές πηγές

1. Εισαγωγή στην ιστορία της βυζαντινής και οθωμανικής Θεσσαλονίκης

- 2.11 Η Θεσσαλονίκη κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο: ιστορία και διοίκηση (Α. Γκουτζιουκώστας)
- 9.11 Η Θεσσαλονίκη κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο (Θ. Κορρές)
- 16.11 Η Θεσσαλονίκη κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο (Α. Σταυρίδου-Ζαφράκα)
- 23.11 Η Θεσσαλονίκη κατά την οθωμανική περίοδο (Φ. Κοτζαγεώργης)

2. Ειδικά θέματα βυζαντινής και οθωμανικής ιστορίας της Θεσσαλονίκης

- 30.11 Οι αλώσεις της Θεσσαλονίκης (Π. Κατσώνη)
- 7.12 Η συμβολή των θεσσαλονικέων αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου στη διαμόρφωση του σλαβικού κόσμου (Α. Δεληκάρη)
- 14.12 Οι σχέσεις της Θεσσαλονίκης με τη Δύση (Ε. Τούντα)

- 21.12 Τα χριστιανικά καθιδρύματα της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία: το παράδειγμα της Ιεράς Μονής Βλατάδων (Σ. Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου)
- 11.1 Συσσωματώσεις και πολιτικός λόγος στην επαναστατημένη Θεσσαλονίκη, 1342-1349 (Δ. Παπαδάτου)
- 18.1 Εθνοτική και κοινωνική διαστρωμάτωση της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία (Β. Δημητριάδης)

3. Η λογοτεχνική παραγωγή στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη

- 29.1 Βυζαντινοί λόγιοι της Θεσσαλονίκης (Χ. Σιμελίδης)

4. Θρησκευτικά και εκκλησιαστικά ζητήματα

- 5.2 Το θρησκευτικό μωσαϊκό της Θεσσαλονίκης κατά την ύστερη αρχαιότητα (Α. Κραλίδης)
- 12.2 Το πέρασμα από τον παγανισμό στο χριστιανισμό: μαρτυρίες και τεκμήρια (Χ. Παπακυριακού)
- 19.2 Από την ουράνια Ιερουσαλήμ στα βυζαντινά ανάκτορα: παρατηρήσεις στον ψηφιδωτό διάκοσμο της Ροτόντας Θεσσαλονίκης (Ε. Χρυσάφη)
- 26.2 Αλληλεπιδράσεις και εξελίξεις στην πολιτική και εκκλησιαστική διοίκηση της βυζαντινής Θεσσαλονίκης (Ε. Χατζηαντωνίου)
- 4.3 Ησυχασμός και θεολογικά ρεύματα στη Θεσσαλονίκη (Χ. Αραμπατζής)
- 18.3 Οι νεομάρτυρες της Θεσσαλονίκης (Π. Υφαντής)

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ

Η βυζαντινή και οθωμανική Θεσσαλονίκη μέσα από τα αρχαιολογικά δεδομένα

1. Μνημειακή τοπογραφία – πολεοδομία

- 25.1 Σχεδιάγραμμα της πολεοδομικής εξέλιξης της Θεσσαλονίκης (Γ. Βελένης)
- 1.2 Μνημειακή τοπογραφία της Θεσσαλονίκης κατά την ύστερη αρχαιότητα (Α. Μέντζος)
- 8.2 Μνημειακή τοπογραφία της Θεσσαλονίκης κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο (Μ. Παϊσίδου)
- 15.2 Η ναοδομία και η αρχιτεκτονική της πόλης στη Θεσσαλονίκη την εποχή των Παλαιολόγων (Α. Τάντσης)
- 22.2 Μνημειακή τοπογραφία της Θεσσαλονίκης κατά την οθωμανική περίοδο (Π. Ανδρούδης)

2. Βυζαντινή και μεταβυζαντινή τέχνη

- 29.2 Τα ψηφιδωτά δάπεδα της Θεσσαλονίκης (Π. Ασημακοπούλου-Ατζακά)
- 7.3 Η τέχνη των εντοίχιων ψηφιδωτών στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη (Α. Σέμογλου)
- 21.3 Η μνημειακή ζωγραφική και η τέχνη των φορητών εικόνων στη Θεσσαλονίκη κατά τη βυζαντινή περίοδο (Ν. Σιώμκος)
- 28.3 Φορητές εικόνες του Εκκλησιαστικού Μουσείου Θεσσαλονίκης (Α. Σέμογλου)

3. Όψεις της καθημερινής ζωής

- 4.4 Οι αριστοκρατικές οικίες της Θεσσαλονίκης κατά την ύστερη αρχαιότητα (Α. Πλιώτα)
- 11.4 Από τα παλαιοχριστιανικά νεκροταφεία στα βυζαντινά κοιμητήρια της Θεσσαλονίκης (Ε. Μαρκή)
- 18.4 Τα τείχη (Ν. Πούλου)
- 9.5 Έργα υποδομής και χώροι παραγωγής στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη (Σ. Ακριβοπούλου)
- 16.5 Το νομισματοκοπείο Θεσσαλονίκης και τα προϊόντα του κατά τη βυζαντινή και οθωμανική περίοδο (Π. Παπαδοπούλου)

4. Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία

- 3.4 Παλαιοχριστιανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης (Χ. Παπακυριακού)
- 10.4 Μεσοβυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης (Μ. Παϊσίδου)
- 17.4 Υστεροβυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης (Α. Τάντσης)
- 15.5 Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού (Π. Παπαδοπούλου)
- 29.5 Οθωμανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης (Π. Ανδρούδης)

ΕΤΗΣΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ – ΕΟΡΤΗ ΛΗΞΗΣ

- 30. 5 Ο ομιλητής και το θέμα θα προσδιοριστούν.

